

Több figyelmet igényel a munkavállalók egészségmegőrzése

A foglalkoztatási kockázatok elemzéséhez integrált rendszerek megalkotására van szükség, állami és vállalati hozzájárulással

Egyre hangsúlyosabbá válik az átalakuló munkaerőpiacon a dolgozók egészségének megőrzése, munkaképességük megtartása a gazdaság számos területén. Kiemelten igaz ez a szállítási ágazatra mivel a munkavállalói állomány átlagos életkora egyre magasabb, ráadásul a csökkenő dolgozói létszám és a növekvő szakemberhiány miatt egyre nagyobb gondot jelent magának a közszolgáltatásnak is a fenntartása. A munkavállalói egészségmegőrzéshez ezért nélkülözhetetlen azoknak az integrált rendszereknek a kialakítása, amelyekkel csökkenthetők a foglalkoztatási kockázatok és ártalmak. Ehhez állami és vállalati szinten is forrásbevonásra van szükség.

Jelentősen átalakult a magyarországi munkaerőpiac az elmúlt néhány évben, amely azt eredményezte, hogy egy-egy munkavállalóra egyre több feladat hárul úgy, hogy a dolgozók átlagos életkora is egyre inkább kitolódik. Kiemelten igaz ez a szállításban, főként az állami, közszolgáltatásként üzemeltetett személyszállításban. „A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése a szállítási ágazatban” elnevezésű projekt keretében megrendezett előadássorozat 2018.09.05-i, debreceni állomásán a munkaegészségügy legfontosabb aktualitásait, a kihívások kezelésének irányait tekintették át a részt vevők. A rendezvényen a projektben közreműködő szakértők azokat a lehetőségeket vizsgálták, amelyekkel a jelenlegi jogszabályi környezetben, a foglalkozásegészségügyi rendszer meglévő keretei között, akár új gyakorlatok kialakításával segíthető elő az egészségmegőrzés.

Dr. Szabó Imre, a VDSzSz Szolidaritás szakértője előadásában arra emlékeztetett, a szállítási területeken az állami közszolgáltató vállalatokon, tehát a MÁV-on és a Volán társaságokon belül is eltérő a foglalkozás egészségügyi rendszer működése. A vasútnál régóta kialakult, jól működő, teljes lefedettségű üzemorvosi rendszer végzi a dolgozók egészségfelmérését és alkalmassági vizsgálatát. Az egész országban elérhető egységes és integrált informatikai rendszer segítségével a munkavállaló egészségi állapota mellett a korábbi vizsgálatok részletei is nyomon követhetők. A vasút területén ráadásul a legtöbb munkakörben rendkívül szigorú elvárások vonatkoznak a munkavállalók egészségi alkalmasságára. A rendszer folyamatos fejlesztésre szorul, ugyanakkor a hozzá tartozó infrastruktúrális háttérrel is hatékonyan tudja támogatni a vállalati egészségmegőrző programokat.

A vasúti területeken tehát rendelkezésre áll a foglalkozási kockázatok elemzéshez, nyomon követéshez szükséges országos lefedettségű rendszer, ezzel szemben a közúti személyszállításban a foglalkozás egészségügyi hálózat intézményes rendszere nem épült ki – ismertette Dr. Szabó Imre. Ez részben visszavezethető a közúti közösségi közlekedésre korábban is jellemző széttagoltságára. Ezzel összefüggésben hiányzik az országos lefedettségű informatikai rendszer is.

A szakértő szerint egy egységes, minden közszolgáltató számára hozzáférhető, országos lefedettségű, integrált rendszer kiépítése lenne az egyik legfontosabb feladat. A rendszer a nyomon követés és a kockázatelemzés mellett tartalmazná azokat a követelményeket is, amelyek betartása nélkülözhetetlen a munkaképesség megőrzéséhez.

Az elmúlt években átalakult a munkaerőpiac. A korábbi, magas munkanélküliség eltűnt, mára a munkaerő hiánya jelenti a legnagyobb gondot a szállítás területén is. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a meglévő dolgozók átlagos életkora egyre

magasabb, míg az utánpótlás biztosítása egyre nehezebb. Emiatt a jelenlegi alkalmazottaknak kell sok esetben jelentős többletmunkát ellátniuk. Mára – a helyenként a jogszabályi kereteket is feszítő – elsősorban a rendkívüli munkavégzés mértékének felső határát közelítő túlmunka – hatalmas kockázatot jelent főként az idősebb munkavállalókra. A megnövekedett munkavállalói átlagéletkornak részben a karkedvezményes nyugdíjazás megszüntetése, részben pedig a nyugdíjkorhatár 65 évre emelése az oka.

A jogszabályi környezet, mindenekelőtt a munka törvénykönyve szigorúan szabályozza a közösségi személyszállításban a munkavégzés feltételeit. Ugyanakkor a karkedvezményes nyugdíj megszűnésével párhuzamosan nem alakult ki az a rendszer, amely más módon, akár a munkaidő mértékére, a munkavégzésre vonatkozó rugalmasabb megoldásokkal, akár a rekreációs lehetőségek bővítésével segítené elő az egészségmegőrzést. Ezen a területen nélkülözhetetlen a kormányzati szerepvállalás növelése.

„A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése a szállítási ágazatban” projekt célja a munkahelyi egészségügy és munkabiztonság fejlesztése, a munkavállalók és munkáltatók célzott tájékoztatása, tudatosítása, illetve a munkakörülmények javítása. A projekt a nyugat-dunántúli, az észak-magyarországi és a észak-alföldi régióban valósul meg a Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ), a Vasúti Dolgozók Szabad Szakszervezete Szolidaritás (VDSzSz Szolidaritás), és a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ), tehát a szállítási ágazatban jelen lévő érdekképviselők közreműködésével. A 2017. szeptemberétől elindított projekt a Széchenyi 2020 program keretében az EU társfinanszírozásával valósult meg, a támogatás összege 92,193 millió forint.